

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakove velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvu, na katero naj se blagovoljlo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t.j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Z Dunaja 7. decembra.

[Izv. dop.]

Tri dni je bliskalo in grmelno v lesenjači, da je človek res moral bati se, da se zdaj in zdaj ne podere strohnelo poslopje. Suess, Skene, Plener, Schaup, dr. Magg, Schöffel, Schönerer itd., sami ustavoverci od glave do nog, niso ne ene dobre dlake pustili nad temi ministri, zlasti ne nad vbojim finančnim ministrom. In konec vsega ropotanja? Saj sem vam zmirom pisal, da je vse to vihar v čašici vode, zaradi katerega vladi nij treba biti v nikacih skrbih. Konec cele debate je res bil, da je cela zbornica z vsemi proti 7 glasom demokratov sklenila, preiti na specialno debato državnega proračuna, kar se ve da, še nij dokaz zaupanja do vlade; a kmalu potem se je tej toliko grajani vladi tudi dovolil dispozicijski fond, s čemer so oni, ki so za to dovoljenje glasovali, vladi izrekli svoje zaupanje. Sedaj se je spet vse, kolikor toliko poravnalo. Ministri ostanejo in Suessi in Skeneti bodo uže še morali takati malo časa, predno se spnejo na toliko zaželeno ministerske sedeže, ako se sploh to kedaj bode zgodilo.

V generalnej debati je tudi naš slovenski poslanec g. Pfeifer govoril in sicer prav jedernato in krepko, da je bila ob konci govora občna pohvala na desni. (Celi govor prišemo po stenografičnih sporočilih. Ur.)

Vaš ljubljanski Schaffer je tudi svojo besedo sprožil; da ne kot protivnik vlade, si lahko mislite. Tem nevaležneje od enega gospodov ministrov, ki je iz početka poslušaval modre izreke ljubljanskega strankovodje, a se kmalu naveličal in svojemu kolegu šepetavši: „Das ist Geschwätz“ se proč obrnil in odšel na drugo stran. Nehva-

ležnost je pač hvala svetovna. In zdaj bi morala še posebno vlada hvaležna biti tem štirim kranjskim poslancem: Schafferju, če prav „Geschwätz“ govori, Deschmanu in Hočvarju, katera vedno trdovratno molčita in dr. Supanu, ki ga ves čas tukaj videti nij, hvaležna biti zato, da so izstopili iz „Fort-schrittskluba“; prestrašili so seti močje gotovo besede „unabhängig“, katero si je začel ta klub pridevati.

Ministrom se mora priznati, da so se dovolj dobro branili proti tej novej opoziciji v lastni stranki in upravo so imeli lahko stališče, kajti kar so storili vseh pet let sem, storili niso na svojo pest, nego vselej v sporazumljenji in z dovoljenjem svoje stranke. Kako tedaj, da baš ljudje stranke zdaj skušajo vso odgovornost navaljati na ministre? Kriv zmedenemu političnemu položaju je vladajoči sistem in cela vladajoča stranka.

Ministri ostanejo in bodo skušali dognati spravo z Ogersko. Zavezali so se zato cesarju. Minister Lasser se je včeraj izustil: „Lani sem bil „regierungsmüde“, letos sem „regierungssatt“, a ne „regierungsmüde.“

General Černjajev.

Z Dunaja 5. dec. [Izv. dop.]

Denes opoldne je bila pri generalu Černjajevu deputacija slovenskih državnih poslancev dalmatinskih, slovenskih, moravskih in rusinskih. General stanuje v „Grand hotelu“ na „Kärntner-Ringu“ v 1. nadstropji. Na mostovži pred njegovimi sobami sta stala dva njegova strežaja v črnogorski obleki s handžari in pištolami za pasom. To pa je tudi bilo vse, kar je kazalo vojaški značaj, kajti vse drugo spremstvo generala je hodilo v civilnej obleki. Strežaj nas je izpraševal,

kdo smo in kaj čemo pri gospodinu generalu. Ko smo njemu razloževali, da smo poslanci carevinskog državnog vieča ali „Reichsrata“, mu nij šlo v glavo, kaj znači ta „Reichsrat“. Bolj se je spoznal, ko smo kazali, da smo „slovanska“ deputacija. Poklical je potem adjutanta, kateri nas je prosil potrpljenja, ker je baš neka bulgarska deputacija pri generalu. V predsobi smo odložili svoje zgornje suknje in v tem uže otido Bulgari ter nas adjutant pelje v salon.

General Černjajev nam stoji nasproti, v črni obleki, samo z enim trakom menda kacega visokega ruskega reda na suknji.

Černjajev je mož srednje, prav krepke postave. Glava mu je okrogla, pravi slavjanski tipus, debela, z visocim čelom in močnimi gubami čelnimi je pokrita s kratkimi kostanjevimi lasi, ki so na temenu uže jako redki. Oči so velike, temno svetle in kažejo nenavadno inteligencijo. Nos debel in močen, energično v svet moli. Lice dobrerejeno, zagorelo; ustnice debele, na zgornjih belkaste mustače, ob koncih zavihane. Podbradek širok z bradico, kakor pri Francozih navada. Sploh pa celi njegov obraz na prvi pogled nikakor ne kaže tistega osornega militarnega obraza, kakoršen se pogosto pri višjih vojaci nahaja.

Eden rusinskih poslancev nagovori generala v imenu deputacije in mu izreče simpatije avstrijskih Slovanov ter iskreno hvalo za njegovo neutrudljivo in težavno delovanje v prid turških Slovanov. Potem nas predstavlja in Černjajev vsacemu roko poda, s kratkimi besedami zahvalivši se za skazano mu priznanje. Povabi nas, da se usedemo. Govoril je bolj s tihim, mehkim, prijetnim glasom, kateremu se ne pozna, da je uže tolikrat se bil povzdignil v gromu topov.

Listek.

Zaljubljeni hudič.

(Ukrajinska povest; poslovenil L. G. P.)

V.

(Dalje.)

Tako sta se razgovarjala po lesu; kmalu se jima prikaže hostni hudiček — z zeleno brado, kakor trava; kmalo izpod kakega drevesa skoči velkodlak, rudeče prepasan; tam pa tam z veje na vejo skačejo netopirji v kratkih hlačicah in vsi se jima globoko priklanjajo. A ko sta šla ob Limanu, težko bi bila prešela, koliko hudičkov je priskakalo iz blata.

„Zdravi, očka, zdravi!“ — pozdravljajo hudiča, ali deda se boje, zato ker vidijo, da je Zaporozec.

„Ne bojte se otročki, nikar se ne bojte,“ teši jih hudič, „to je moj sv. Ciril.“

Ded je pri teh besedah vselej pristavil: hudočci — dokler so mladi, da so zeleni, kakor zimozelen (vinca minor) in da nimajo ni rožičkov niti kopit, ali kako so veseli: begajo sem ter tja, trgajo se, plujo tako, kakor žabe, igrajo drug z drugim, kakor mačke, kmalo pa poštrbunkajo v vodo in nogice mole in iztezajo iz blata, kmalo pa se prekucujejo po vodi.

Ded je hotel pogostiti jih: pokaže jim veliko hruško, ali soglasno so zapiskali: „Bog vam poplačaj vašo ljubezen sv. Ciril!“

A hudič omeni: „Saj se še sladkora brané, pa jim hruško ponujaš!“

Daniti se je bilo uže začelo, ko sta ded in hudič prišla iz lesa.

Šla sta blizu pol vrste, kar se pred njima razgrne krasna dolina, v dolini pak pokaže velika vas.

„Gledi, tam-le je vas,“ — pove hudič, „kder Ondarka biva, tam na višnjevem vrti

stoji nje hišica. Idi zdaj k njej; ostani po dnevi pri njej, zvečer ko solnce zaide, pridem tudi jaz k vama. Šel bi precej s teboj, ali nam vragom je nevarno očitno iti v vas; utegnili bi naleteti na kakovega psa, ali pa petelina, ko bi me le zagledal, pa bi zakikirikal.“

Ded se poslovi od hudiča, spusti se z gore v dolino, krene s pota po ovinku, britvo vzame iz nožnice, obrije se, obleče snažno košuljo, pomoli boga in otide k čarodejki. — Na potu je natrgal pest krasnih cvetlic, zvezal jih v šop in vtakol za levo golenico, zato da ne bi hudič vedel, o čem bode govoril s čaralnico.

VI.

Odarka je dedu bila prišla naproti s kruhom in priklonila se mu je skoro do tal.

„Živi vas bog, ded,“ — pozdravi ga, „mene, ubogo sirotko je zapustil bog in ljud, vi pak ne zaničujete grehotne duše.“

„Ne boj se, Odarka!“ — poteši jo ded,

Sam od sebe je general začel praviti, da le še en dan na Dunaji ostane, potem pa da se odpelje v ruski glavni kvatir v Kišenev, kamor ga je poklical najvišji komandant veliki knez Nikolaj Nikolajevič. Posvetovanje bode tam o eventuelnem vojaškem delu in zasedanji Bulgarije. Potem smo se nekaj časa pogovarjali o razmerah in položaji avstrijskih Slovanov. Černjajev je govoril ves čas po ruski, mi pa vsak po svojem narečju. Blizu četrte ure smo ostali ter se potem poslovili. Naredil je general na nas vse vtis velicega poštenjaka, navdušenega za slavjansko delo, pri tem pa jako skromnega, dobrosrčnega moža. Pri odhodu smo mu klicali: da Bog blagoslovi vas in vaše delo; on pa je odgovoril: Daj Bog! Da zdravstvujete!

J. V.

Iz državnega zbora.

(Dalje.)

Predsednik Rechbauer ugovarja Schönerju, češ, da zbornica vse predlage skrbno pregleda.

Poslanec Schaup govori za odboro ve predloge, a poleg tega ostro kritikuje finančnega ministra, češ, da je omahljiv in nedosleden. Sploh smatra finančno položje za resno, a ne za omajano, in pravi, da je to položje le zato tako težavno, ker nij jasnega, cilja si zavednega delovanja.

Poslanec Steudel pomišlja, da-li bi se ministerstvu Auerspergovemu sploh še kak proračun smel dovoliti, ter našteva grehe vlade in parlamenta proti svobodi in ustavi. Posebno toži, da birokracija čedalje bolj raste, da se vsiljuje na mesto samouprave in da je vlada sploh gospodarstveno onemogla. Čas je dakle, da se misli na sredstvo upora proti davkom. Če se bode šlo na tem potu dalje, smo kmalu pogubljeni. Ravno tako odločno govori proti nagodbi z Ogersko in pravi, da bo glasoval proti dovoljenju proračuna.

Poslanec dr. Schaffer govori po svoje za vlado in brani ravnanje vlade v finančnih zadevah.

V seji 6. decembra je poslanec Skene ministrom hude levite bral. On pravi, da si je ministerstvo z veliko ceno kupilo svojo stabilnost. Ministerstvo je podrlo upanje, da se ravnotežje napravi v državnem gospodarstvu. Začelo je svoje delovanje s svetovno razstavo, podvzetjem, ki je bilo ravno tako

polovično premišljeno, kakor izvedeno, in ki je zahtevalo ogromne žrtve ne samo od države, nego tudi od prebivalstva. Ministerstvo nij vedelo zdravila za naravne posledice bolnega razvijanja poslov. Ali se spominjate, gospoda, pravi Skene, v kakej samozvesti nam je minister rekel: „Bo uže boljše!“ No, gospodje, zdaj vidite, kako dobro nam je. Vlada torej ni finančno, ni gospodarstveno svojej nalogi nij kos. Vlada se mora opirati na parlament, mora stati in pasti s parlamentnimi idejami. A ministerstvo je dozdej samovržanje smatralo za svojo glavno zadačo, parlament pa za sredstvo k cilju. Vlada je prodajala lastno prepričanje, dala se je riniti od ene koncesije do druge, in nam je pokazala končno monstrozitet banknega statuta. Ako je torej ministerstvo dalo taka spričevala svoje sposobnosti, potem je pač najbolje, da ministerstvo gre. Jaz pa mu želim, da prav kmalu gre. Moja misel je, da ministerstvo državi stori največjo uslugo, da — prej ko moči gre.

(Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 9. decembra.

Ministerstvo torej še ostane kljubu vsemu in vsemu. Glej dopis naš iz Dunaja, ki o tem več govori.

Iz **Pešte** se javlja, da cesar ministra Hofmana nij še sprejel, ki misli posredovati mej Tiszo in Lasserjem. Magjarski listi se močno hudujejo na cislejtansko ministerstvo.

Vnanje države.

Iz **Carigrada** se poroča da so zdaj obravnave mej Avstrijo in Turčijo o okupaciji Bosne z avstrijsko vojsko. Porta se baje ne ustavlja, branila se bode le proti Rusom.

Ignatiev bode v predkonferenci jako odločno postopal. On terja, da Anglija uže prej pove, kako si avtonomijo kristijanov misli. Sicer je vse sleparija, če se odločno ne reče.

Ruski „Praviteljstveni Vestnik“ pri naša v oficijalnem delu carsk ukaz, ki dokazuje, da je okupacija Bulgarje nepreklicljivo sklenena stvar. Postavila se bode ruska uprava v okupiranej deželi.

Iz **Odese** so poslali ruski meščanje jedno ladijo žita kot darilo stradajočim Črnogorcem v Kotor.

Rumunski knez bode imel te dni enkrat shod z ruskim glavnim poveljnikom velikim knezom Nikolajevičem staršim in bode potem okolo 16. t. m. imenoval poveljnika rumunske vojske.

„bog te osvobodi in ne pripusti, da bi hudič zasmehoval te.“

„Ded, trdim vam, imel je zaljubljeno srce, in da bi se dokopal do svojega namena, jel je lagati.“

Čaralnica je imela prostorno bivališče, ali nekako puščobno je bilo vse po njem; okna so bila sicer velika, ali žalostna. Odarka se pritiska k dedu in ljubeznjivo mu gleda v oči. Kmalu se radostno nasmeje, kmalu se potoži, kakor se solnce otoži jeseni: zdaj je žalostna, zdaj vesela.

„Očka!“ — čarodejka na tihoma opomni deda, „nikar mi ne razodenite ničesar, kar vam tajno tišči v srci, zato ne, ker ta vražji sin, ta Trutik, (tako so rekli zaljubljenemu hudiču) vse sliši.“

„Ne boj se, ljuba moja,“ odgovori ded, „jaz sem temu vražjemu sinu ušesa zmetal. I mi kaj znamo! Ne bode te slišal, niti videl, in da tudi kaj učinim s teboj.“

Po teh besedah z znamenjem sv. križa

poblagoslovi Odarko. Ko hitro pa je bil učinil to, precej se čaralnica zgrudi na tla; ovišnela je in začela peniti se, kar je v klobko skrčilo jo. Ded se je prestrašil, da se je kesati jel, zakaj jo je prekrizal; planil je k njej in hruško vtaknil jej pod nos, a čarodejka je spregledala in malo po malo zavedati se jela.

„Oh, meni je hudo,“ — vzdihne čaralnica; „kako ste me zbolili v srce, kakor z nožem! . . . Ne križajte me, prosim vas, kajti nečistnik mojej duši ne pusti, da bi se izveličala!“

„Nij res, tega ne tega,“ — odvrne ded, „da te tudi puščavnik križa sè svojo posvečeno roko!“

Čarodejka potem pred deda postavi kruha in steklenico slivovke in jame kuhati. Ded pa je jej pel, še zmaknil nij oči z Odarke. „Kakova bi bila,“ — menil je na tihoma, „kakaa mladičeva gospodinja bi to bila, da nema tega vražjega prokletega repa, o, ko bi jej vendar vsahnil!“

(Dalje prih.)

Francoški minister Dufaure bode najbrže še na svojem mestu ostal. Mac-Mahon je vse ministre pozval naj svoje ostavke oprečejo. Audiffret je rekel v konferenci, da senat vladi nij dal nezaupnice, da Dufaure še lahko ostane.

Dopisi.

Iz Krškega 4. dec. [Izv. dopis.]

Bolje rak biti, nego človek v človeškej družbi brez petja, veselja, si misli naše pevsko društvo; zvunaj mrzel veter sè snežnikami kôlo pleše, mi pa notri mej stenami.

30. novembra je bila veselica, osnovana po krškem pevskem društvu v Vidmu. Pet dnij pred veselico so se še le naloge za igro razdelivale in v nedeljo je bila igra in petje z novimi pesni gotova. V teh mladih možeh klije krasno navdušenje; pravo veselje je gledati, kako naši gospodi pevci in diletantje, deloma absolvirani vseučilišniki, deloma inteligentni mladi možje izmej našega prebivalstva, kakor da bi bili za delo plačani, svoje moči vporabljajo v to, v našem kraju, kjer je do sedaj bilo mrtvo in tužno, etablirati dom veselja. Taka navdušenost zasluži pohvale.

Vem, da mi bode malo ljudij nasprotovalo ako izrečem našim pevcem in diletantom lepo hvalo za njih trud. Dalje tako, dalje, ker ako vas veselih mož nij več v našem kraju, bomo doma sedeli, ter tiho, žalostno se spominjali veselih in žalostnih vaših krasnih pesnic.

Škoda, da me bog nij obdaril z večimi gmotnimi silami: za vaše pevske ure in produkcije bi vam zidal lep salon in najboljši Bösendorferjev glasovir bi vam postavil na razpolago. Tako se pa vadite kakor in kjer bode vas veter vkup zanese in brez instrumenta in to najtežjih kompozicij kakor Zajčev „Večer na Savi“ ali Hajdrihovich včasih prav težavnih sekiric. Bog je letos Krško skozi veliko okno pogledal, poslal je tenoriste sem s kojimi bi bilo vsako veliko mestno ponosno.

In ne pozabi se v krogu naših pevcev ničesar. 3. decembra je našega velikana Preširna god in rojstveni dan; tak dan ne sme biti brez petja in kmalu je improviziran vesel večer, kmalu dokaj ljudij skup in kristalno čisto komentuje se Preširen, Stritar itd. Pri tej priložnosti ne morem opustiti, hvalo izreči kompoziterju g. Kocijančiču za „Oblačka“ in „Slovo“. To so kaj srčno — ljubki napevi! Naše dame so po teh pesnih se skoraj celo popačile, tako, da jim druga pesen ne ugaja več in naš bariton bode skoraj moral misliti na nova pljuča.

In vse to stane naše pevce dosti truda in žrtev. Nečem reči, da se naše prebivalstvo mrzlo proti našim pevcem vede, ne, veselice našega pevskega društva ono pohojeva zmiraj v obilnem številu in razven par političnih uradnikov, ki se jih bojé, kakor hudič križa, (kojih pa kar nič ne pogrešamo,) je zastopano vse, ali kar bi rad povedal je to, naše občinstvo zvunaj in znotraj mesta društvo premalo podpira. Dva ali trije možje ne morejo vsega znositi in od delujočih udov tudi denarne žrtve tirjati ne gre.

Podporni ud društva plača 4 gold. na leto. To nij veliko in zato veselice društva brez vstopnine uživa. Naj se pomisli jedino: veselice ki jih naše pevsko društvo dela, podajejo gotovo dosti in dostikrat: igranje, petje, deklamacije, ples; to vse za 4 gld. Le vzemite ples v lanskem letu, ki so ga politični uradniki osnovali: 120 gld. so naberačili vkup in kaj so podali, nič kakor ubog ples, kateri

bi skoraj plesalcev ne imel, če bi naši pevci in kar ž njimi mladega hodi, ne prišli!

Bodo časi prišli Krčanje, ko ne bode pevca več dobiti v mestu, ko se vam ne bo v cerkvi, na pokopališču in veselica popevalo; — dajte zdaj podpirati gmotno petje, pomislite, da v družih krajih tenoriste zlatom plačujejo, samo da jih dobodo, pomislite zmiraj besede: „wo man singt, da lass dich ruhig nieder, böse Menschen haben keine Lieder“ in dokler vam osoda pevce pusti, dajte jim z gmotno podporo pomagati, da lože veselice napravljajo!

Domače stvari.

— (Umrli) je profesor ljubljanske gimnazije zgodovinar Hönig, Nemec. Bil je uže dalje časa bolehen in onemogel.

— (Imenovanje.) V Gornjigrad pride za okrajnega sodnika g. Vojteh Levičnik, dozdaj adjunkt v Ptuj. Gornjegradčani morejo s tem imenovanjem zadovoljni biti. G. Levičnik je znan kot dober sodec, v vseh rečeh pravičen, tudi v narodnih značajan.

— (Iz štajerskega deželnege šolskega sveta.) V seji 9. nov. se je med drugim dovolila paralelka k 1. razredu v Vojniku, določila število krajnih svetovalcev v Svetinjah in nasvetovalo, koliko bo treba štipendij in podpor gojencem štajerskih učiteljskih in pripravljevalnic. Mihael Oberski se je imenoval nadučiteljem v Ponikvi.

— (Naglost.) Graška „Tagespost“ pripoveduje, da je neka c. kr. sodnija na Kranjskem 2. aprila 1867 prosila od ogerskega sodišča v Temešvaru eksekucijski akt. Temešvarsko sodišče ga je naredilo 3. decembra 1868, ter ga poslalo na Kranjsko 8. oktobra 1876. Eno leto in osem mesecev se je torej zahtevani akt delal, devet let pa na Kranjsko pošiljal. To je res urno!

— (Obesil) se je nedavno nek berač v gozdu pri Konjicah. Bil je nekaj precej premožen hišni posestnik, pa je vse zagospodaril. Zapustil je vdovo in petero nepreskrbljenih otrok v največji siromašini.

— O štajerskem ljudskem šolstvu leta 1875—76) beremo v „Sl. u.“ to-le poročilo: Vseh narodnih šol s 33 podružnicami in 3 vadnicami je bilo 738, privatnih pa 38. Samo za dečke je bilo 24 in samo za deklice 17 šol. Šolsko abiskovanje se od lanskega leta nij zboljšalo; od 149.155 za šolo ugodnih je bilo 119.522 šolo obiskajočih na ljudskih šolah in 7755 na privatnih in srednjih šolah. Šolo zanemarjajočih otrok ni bilo v 11 okrajih nič ali samo 1—2%, v 9 okrajih 3—4%. V nekaterih okrajih pa je bilo takih po 21%, 23% in 25%. V kozjanskem in Mauternskem okraju je bilo šolo zanemarjajočih 26%, v ptujskem in breškem 30%, v šostanjskem 33% in sevniskem pa 41%. Po slovenskem Štajerju — pravi poročilo — je obiskovanje sploh slabše. Radi šolskega obiskovanja je bilo kaznovanih na vsem Štajerskem lani 1694 starišev, na spodnjem Štajerskem 513 in sicer največ v laškem okraju 198 in v celjski okolici 113. V vranskem, ormuškem, sevniskem, gorenje-radgonskem, ptujskem, breškem in rogaškem okraju nij bil nihče kaznovan, dasi ravno je bilo nezadostno obiskovanje. Na 314 šolah oziralo se je na sadjerejo, na 79 na čebelarstvo in na 38 na svilarstvo. Z 19 šolami so bili kmetijski tečaji in 54 obertnijski tečaji v zvezi. V ženskih delih se je na 511 šolah podučevalo. Šolarskih bukvarnic je bilo 449

(64 več od lanskega leta). Telovadišč je bilo samo 224 in šolskih vrtov 146. Od 710 šolskih poslopij zadostuje jih postavnim zahtevam samo kacij 432. Novih poslopij se je več postavilo, p. na slovenskem Štajerju: na Studenčinah pri Mariboru, v Lempahu, v Šmarji, v spodnji Kunigundi itd. V celem šolskem letu je bilo v 67 šolskih okrajih 643 okrajnih šolskih sej in se je 28.432 uradnih reči obdelovalo. Vsi okrajni šolski nadzorniki so 1066 dni šole nadzorovali. Deželni šolski nadzornik je v 22 krajih šole nadzoroval. Na 378 šolah so bili vspehi v didaktičnem obziru prav dobri in povolji; na 191 manj dobri, in na 133 šolah nezadostni. To izvira od tod, ker je 160 osob nekvalificiranih podučevalo, in ker je med 287 učitelji, ki imajo samo spričevalo zrelosti, dosta taci, ki so bili samo v enoletnih učiteljskih kurzi.

— („Vrtec“) Zadnja „Vrteva“ številka je zopet dokaj lepega gradiva prinesla našej nežnej slovenske mladini. Iz tega lista tudi pozvedamo, da bode „Vrtec“ tudi v prihodnjem letu še izhajal ter našo mladino razveseljeval ne samo s podučnim berilom, nego prinašal jej bode tudi lepe slike in muzikalne priloge. Zatorej priporočamo „Vrtec“ vsem prijateljem slovenske madine, staršem in našim ljudskim učiteljem v obilno nočevanje. „Vrtec“ stoji za vse leto 2 goldnar. 60 kraj. za pol leta 1 gld. 30 kr. To je pač malo denarja za toliko veselja, kolikor ga naredi „Vrtec“ vse leto našim slovenskim otročičem. „Vrtec“ pa tudi dela na to, da se nam ustanovi toliko potrebna knjižnica za slovensko mladost, ker najbira različno gradivo, iz katerega se bode poznejša leta lahko naredila prav lepa zbirka poučnih in zabavnih knjižic za našo mladost. Baš zaradi tega je „Vrtec“ posebne podpore vreden.

Razne vesti.

* (Difteritis) na Dunaji mej otroci tako razsaja, da je mestno svetovalstvo sklenilo zapreti šole tretjega okraja.

* (Samoumor.) Pretekli vtorek je na Dunaji nek natak na svojo ljubico dvakrat ustrelil jo zadel ter smrtno ranil. Potem je pa sebi z dvema streloma življenje vzela. Dekle je morilec in samomorilec dala povod k samoumuru s tem, da je v njem vzbudila ljubosumnost.

* (Pozno.) Na Ogorskem se je oženil neki Mikulaš te dni v drugo. Star je nekaj čez sto let in je se svojo prvo ženo živel 75 let.

* (Nesreča na morji.) Iz Reke se „Sl.“ piše: Proti večeru 27. p. m. šla je barka na jadra med Cresom in Krkom v kvarnerski zaliv. Namenjena je bila v Martišnico, kjer koljejo skalje in zemljo, da zasipajo morje v našem pristanišču. Vozila je namreč premog, katerega je tam mnogo treba. Ladija je bila venecijanska, a kapitan ne dovolj izveden po naših vodah. Temna noč z debelo meglo se je vlegla na zemljo. Kapitan nij hotel po neznanih mu morjih po noči voziti, osobito ker je vse kazalo na bližajočo se nevihto. Obrnil je potem ladijo, ter želel se ustaviti na obalah bližnjega Krka. A tu je dobro četrto ure od otoka morje jako plitvo. Tu je torej v pesku ladija obtičala ter ni mogla niti naprej, niti nazaj. Ko je družega dne došla v Reko vest ob unesrečenej ladiji, hitela jej je takoj na pomoč talijanskega vojnega brodovja parna korveta „Caracciolo“, ki je bila prišla par dni prej v našo fabriko po torpede. Posrečilo se jej je naposled med največjo nevihto, ki je razsajala v tork na našem morji, izvleči nasajeno ladijo iz peska, katero je potem še tudi odvela na omenjeni kraj v Martišnico. Ladija z ogljem se nij nič poškodovala in tudi mornarji so dobro zdravi.

Tržne cene

v Ljubljani 9. decembra t. l.

Pšenica hektoliter 10 gl. 13 kr.; — reš 6 gld. 60 kr.; — ječmen 5 gld. 20 kr.; — oves 3 gld. — 75 kr.; ajda 6 gld. 40 kr.; — pros 5 gld. 50 kr.; — kornuza 6 gld. 50 kr.; kroupir 100 kilogramov 4 gld. 12 kr.; — fižol hektoliter 11 gl. — kr.; masla kilogram — gl. 94 kr.; — mast — gld. 82 kr.; — špeh trišen — gld. 62 kr.; — špeh povojen — gld. 75 kr.; jajce po 2¹/₂ kr.; — mleka liter 7 kr.; govednine kilogram 48 kr.; — teletnine 52 kr.; — svinjako meso 50 kr.; — sena 100 kilogramov 3 gld. 05 kr.; — slame 3 gold. 05 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 8 gold. 50 kr.; — mehka 5 gld. 50 kr.

Dunajska borza 9. decembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovih	60 gld. 30 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	67 10
1860 drž. posojilo	109 —
Akcije narodne banke	825 —
Kreditne akcije	137 60
London	126 50
Napol.	10 11
C. k. cekini	6 —
Srebro	114 25

Razpis lesa

za stavbo norišnice na Studencu pri Vevčah. (384—3)

Za stavbo deželne norišnice na Studencu je treba 216 neobtesanih smerekovih debel pripraviti, ki imajo 300 do 310 kubičnih metrov lesa v sebi. Vzemó se le lepe, ravne, zdrave smreke normalne rasti iz zaraščenih gozdov. Smreke morajo biti posekane mej 15. in 31. decembrom t. l., ter jih bode posekane v 8 dneh potem komisija v gozdu ogledala, do konca meseca februarja l. 1877 pa se morajo zvoziti na Studenc, na prostor, kjer se bode norišnica zidala. Kupni pogoji se izvedó vsak dan od 10. do 12. ure v pisarni deželne stavbinega urada, kjer se dajo tudi druga pojasnila o tej reči. — Pisma s ponudbami, katerim se ima kot jemčevina priložiti 5% one svote, na katero se ponudba glasi, naj se zapečatena in z napisom: „Ponudba za pripravo lesa (debel) za zidanje kranjske norišnice na Studencu“ — naj se zadnji čas do 15. decembra t. l. do 12. ure

podpisanemu deželnemu odboru izročé. V ponudbi je treba navesti, je-li hoče ponudnik ves razpisani les pripraviti, ali le nekaj in koliko, in po kateri ceni 1 kubični meter. Cena mora biti s črkami zapisana, priimek in krstno ime ponudnika, njegov stan in kraj, kje stanuje, naj se zapiše natanko in razločno. Jemčevina naj se dá v gotovini ali v hranilnih knjižicah Ljubljanske hranilnice, ali v avstrijskih državnih obligacijah, ali v družih državnim obligacijam enakoveljavnih obveznih pismih javne vrednosti po tržni dnevni ceni. Kdor pripravo lesa prevzame, ima 10% dražbine cene za varščino v gotovini ali pa v prej omenjenih pismih javne vrednosti vložiti.

Došle ponudbe bode deželni odbor 15. decembra t. l. ob 12. uri v posebnej seji razpečatil, h kateri ponudniki tudi lahko pridejo, ter se bodo ponudbe kar najbrže rešile.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, 4. decembra 1876.

Pravo, nedišeče, okusno

Olje iz sala dorševih jeter

iz Bergena v Norvegiji.

frišno došlo.

Dobro zdravilo proti prsnim in pljučnim bolečinam. (381—2)

V flašah po 70 kr., z naukom, kako se rabi. Pravo se dobiva pri Viktorju Trnkoczy, mestni trg št. 4, lekarna „pri samorogu“ v Ljubljani.

Razpis

službe vrtnarskega pomagača na deželnej vino- in sadjerejske šoli v Slapu poleg Vipave.

Služba vrtnarskega pomagača na deželnej vino- in sadjerejske šoli v Slapu poleg Vipave za praktični pouk učencev, za opravljanje dela v sadnem, v zelenjadnem in v botanično-pomologičnem vrtu, ter v bučelarstvu, razpisana je vnovič.

Prošnjiki za to službo z letno plačo 250 gold., prostim stanovanjem, ter — ako morda treba — z brezplačnim užitkom zelenjave, naj dokažejo, da so neoženjeni, da so čvrstega zdravja, lepega vedenja, slovenskega jezika zmožni, in da so v sadje-, zelenjado- in čebelarstvu prav dobro, in če mogoče, tudi v cvetlicoreji izurjeni.

Prošnje z navedenimi dokazi naj se do
28. decembra 1876

če mogoče, osobno izročé vodstvu deželne vino- in sadjerejske šole v Slapu.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, 4. decembra 1876.

Zahvala.

Za sočutje in mnogobrojno spremstvo pri pogrebu moje nepozabljive hčerke

Adele,

učenke IV. razreda ljudske šole, izrekam p. n. občinstvu svojo najtoplejšo zahvalo.
(388)

Ivan Tomšič,

učitelj na c. k. vladnici v imenu svoje soproge in žalujočih otrok.

V Ljubljani, 9. decembra 1876.

Sirovi loj

kupujeta vsaki čas po najvišji ceni

Karl Pamperl-ova sina,

Topilnica za loj, svečarja in milarnica, zaloga vžigalnih, svetilnih in maščobnih tvarin

v CELOVCI na Koroškem.

(29—12)

Karmelitanski melisovec

iz Benedk.

1 originalna steklenica 25 kr.

Jedino pravi le pri

(53—34)

Gabriel Piccoli,

lekarnju na dunajski cesti v Ljubljani.

Graške špiritne drože

dobivajo se vsak dan sveže (frišne) v prodajalnici steklenega blaga gosp. **Franca Kolmana** na glavnem trgu št. 236 iz prijaznosti do
(378—2) **A. Schneiderja.**
Menj ko pol kilograma (1 funt) se ne prodaje.

Rabi se uže več ko
1 1/2 milijonov komadov.
Črez 150 častnih priznanj.

Po določenih fabriknih cenah.

5letna garancija s certifikatom.

Na Kranjskem jedina zaloga
pri (174—15)
Franju Detterju,
glavni trg, št. 168 v Ljubljani.

Tuji.

8. decembra:

Evropa: Giovanni iz Trsta. — Witt iz Dunaja.

Fri Slona: Steinhilber iz Dunaja. — Trevn iz Idrije. — Wakovnik iz Litije. — Dr. Razpet iz Idrije. — Žvanut iz Trsta. — Schwarz iz Dunaja. — Schus iz Gorenjskega.

Pri Malici: Weyman iz Dunaja. — Taber iz Kočevja. — Schachman iz Gradca. — Periza iz Italije. — Müller iz Dunaja. — Potočin iz Zidanega mosta. — Humel, Gusman iz Dunaja.

Pri Zamorci: Pogačar iz Kranja. — Perne iz Gorenjskega.

Za dame!

Prave kite

iz zdravih človeških las od 60 do 100 cent. dolge, polne in debele, brez vlog in brez primešanja umetelnih las, da da se češejo in peró. Za trajno in tresirano delo se jamči in cene so jako nizke, samo gl. 2.50 do gl. 6.

Naročbe na deželo se proti poprejšnji vpošiljati muštra, proti povzetju urno in rešno izvajajo in nedostatno se rado zamenja.

Da je za komoditeto čest. dam priložnejše, ima podpisani tudi veliko zbirko **specijalitetnih las** vseh barv in vrst. Dalje se tudi vsakovrstna **lasna dela** najcenejše izvršujejo in se stara za nova menjavajo.

L. Businaro, friseur,

(361—4) kongresni trg, nasproti „kazine“ v Ljubljani.

Za dame!

Praktična, primerna

božična in novoletna darila.

Zimske suknje	po gl. 20.—
Kožuhi za na pot	45.—
„ „ „ lov	18.—
Menčikovi	28.—
Suknje za lov	8.—
Spalne suknje	12.—
Hlače iz snovi	7.50

Najbogatejša zaloga obleke za gospode in dečke. Specijalitete otroških oblek.

Nove jope za dame.

M. Neumann,

(387)

v Ljubljani, Lukmanova hiša.

Iz Logatca.

Zahvala in priporočilo!

Pri velikem pogorišču v Logatci so tudi cerkve škodo trpele. Cerkvici „St. Crucis“ je zgorel stolp in streha in zvonova sta pala. Pri farni cerkvi je zgorel stolp, pri cerkvi „St. Josefi“ je pa pogorel stolp, in pali ter so se ubili trije zvonovi.

Cerkve in zvonovi so bili zavarovani pri

„Peštanski družbi“,

in glavni zastopnik gospod **Franc Drenik** je vestno skrbel, da smo dobili lepe nove zvonove in je poravnal vso drugo škodo tako pošteno in kulantno, da zasluži priznanje in toplo zahvalo, katero torej javno izrekamo, ter si dovoljujemo prav živo priporočati „Peštansko zavarovalno društvo“ in njegovega glavnega zastopnika gospoda **Franc Drenika**.
(386)

V Logatcu dne 27. novembra 1876.

Janez Sicherl,

župan.

Ah. Tollazi,

ključar.

Matej Markič,

župnik.

Naša menjalnica

prodaja in kupuje vsakovrstne

srečke, državne in obrtne papirje, zastavna pisma, prioritete, zlate in srebrne denarje itd. itd.,

eskontira zadete srečke in prejema kupone mesto plačila.

Mi

oskrbujemo dalje **komisijonalno nakupovanje in prodajanje vseh borznih efektov**, obdržujemo jih za jako zmerne obresti v zalogi in računamo svojim čestitim komitentom le 2 gold. kurtaže in 1/2 % provizije pro borzni sklep, t. j. za 25 komadov.

Mi

smo dalje vedno pripravljeni, da **brezplačno** odgovarjamo na vsa na nas stavljena vprašanja o borznih poslovihi najvestnejše.

Mi

prodajamo vse na Avstro-Ogerskem dovoljene **srečke** proti **dobrovoljnim obročnim plačam** in zagotavljamo posestnikom obročne uže pri vplačanju prvega obroka vsak na **dotično srečko** odpa i **dobitek**.

Mi

tudi kupujemo vse **ekskotične papirje** in se potegujemo zdaj za akcije hipotekarno-rentne banke, unijske banke, akcije unijskega stavbenega materiala, zadružne banke, dunajske hranilne banke, dunjskega blagajničnega društva itd. itd., kakor tudi zastavnice od hipotekarne rentne banke in hipotekarno-kreditne in predplačne banke, za kar se od nas dobivajo lahko najboljše cene.

Mi

predplačujemo dalje na **vsakojake srečke, državne in obrtne papirje** itd. po kakor največ moči nizkih obrestih, katere se tudi v obrokih lahko vračujemo.

Tudi se promese na vse vzdigatve izdajejo.

Menjalnica administracije lista „Wiener Finanz-Presse“,

Wien, Schottenring 6.

(385—2)

Izvestja daje gospod **Anton Koceli** v Ljubljani.